

Фінансується
Європейським
Союзом

Правовий аналіз соціального захисту людей, постраждалих від вибухонебезпечних предметів, Данської ради у справах біженців (DRC): Випуск 111 | грудень 2024

Глосарій¹

Вибухонебезпечні предмети (ВП) — вибухові матеріали промислового призначення та саморобного виготовлення, боєприпаси, що містять вибухові речовини, а також біологічні та хімічні речовини: бомби і боеголовки; керовані і балістичні ракети; артилерійські, мінометні, ракетні боєприпаси і боєприпаси до стрілецької зброї; усі міни, торпеди і глибинні бомби; піротехнічні вироби військового та спеціального призначення; касетні бомби і касети; електричні вибухові пристрої; саморобні вибухові пристрої та інші предмети, що є вибухонебезпечними за своєю природою.

Люди, постраждалі в наслідок дії вибухонебезпечних предметів (постраждалі від ВП) — окремі особи або групи осіб, які зазнали фізичних і психологічних травм, фінансових втрат або законні права та інтереси яких були порушені використанням та (або) наявністю ВП або діями чи бездіяльністю відповідальних осіб, або члени сімей осіб, загиблих від ВП.

Огляд ситуації в Україні

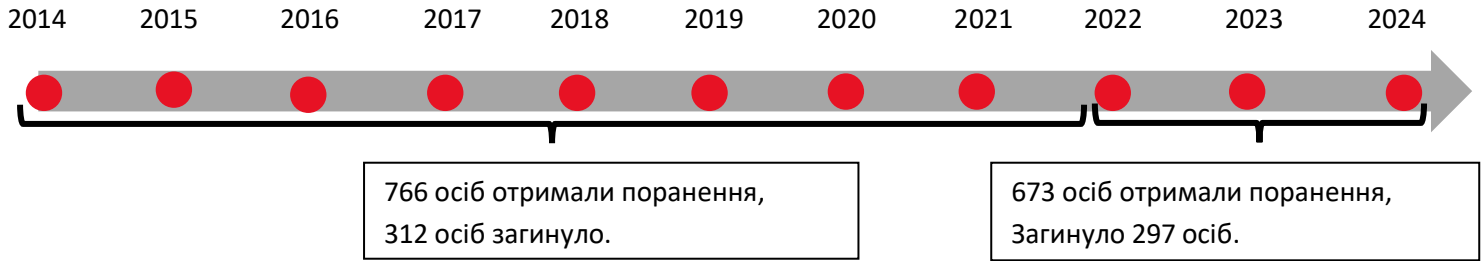
На додаток до забруднення внаслідок триваючого конфлікту, Україна також продовжує страждати від нерозірваних боєприпасів, що залишилися з часів Першої та Другої світових воєн. Наприклад, 5 жовтня 2024 року у Волинській області сапери Державної служби з надзвичайних ситуацій виявили та знищили 96 боєприпасів часів Другої світової війни.²

Україна сильно забруднена наземними мінами та вибухонебезпечними предметами від початку війни у 2014 році, а після повномасштабного вторгнення 24 лютого 2022 року забруднення посилюється. За даними Міжнародного руху за заборону протипіхотних мін (МРЗПМ), наземні міни були знайдені в 11 з 24 областей

¹ Термінологія подається з посиланням на Закон "Про протимінну діяльність в Україні", посилання: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2642-19#Text>

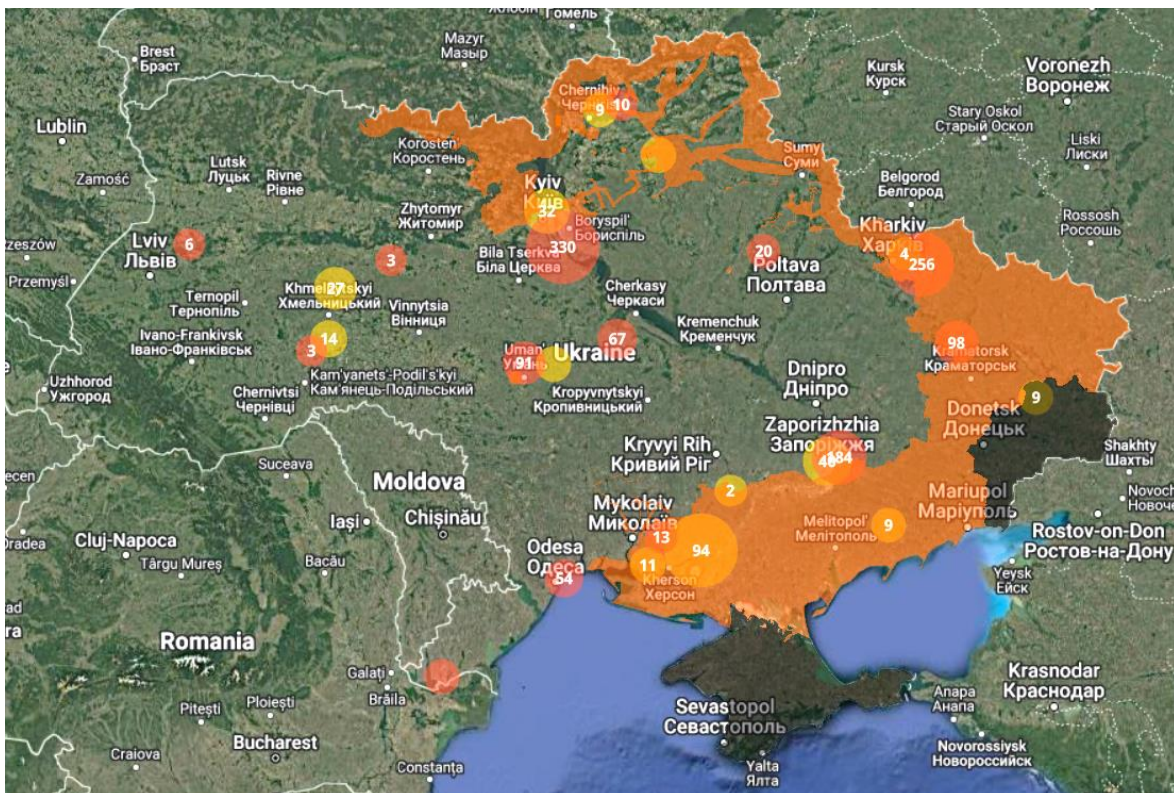
² Facebook-сторінка ДСНС у Волинській області, посилання: https://www.facebook.com/dsnsVol/posts/971568961681944?ref=embed_post

України, включаючи Чернігівську, Дніпропетровську, Донецьку, Харківську, Херсонську, Київську, Луганську, Миколаївську, Одеську, Сумську та Запорізьку.³

Для захисту населення від мінної небезпеки в Україні 2023 році було створено інтерактивну мапу територій, які потенційно можуть бути забруднені вибухонебезпечними предметами (ВП). На мапі позначено місця, де виявлено або ймовірно можуть бути знайдені ВП, а також ступінь загрози від них за інформацією Державної служби з надзвичайних ситуацій (ДСНС) (похибка локалізації — до 30 м).⁴

Територія України, яка потенційно забруднена ВП внаслідок повномасштабного вторгнення, наразі становить 156 000 квадратних кілометрів, або близько 25% від загальної площі держави.⁵ Приблизно **6,1 мільйона** людей проживають на цих територіях у зонах підвищеного ризику.

³ Міжнародна кампанія із заборони наземних мін (МКЗНМ), Звіт, 2023 рік, посилання: https://backend.icblcmc.org/assets/reports/Landmine-Monitors/LMM2023/Downloads/Landmine-Monitor-2023_web.pdf

⁴ Інформація надана Державною службою з надзвичайних ситуацій, посилання: <https://mine.dsns.gov.ua/>

⁵ Інформація надана Державною службою з надзвичайних ситуацій, посилання: <https://dsns.gov.ua/news/ostanni-novini/rozminuvannia-ukrayini-potenciino-zabrudnena-ploshha-zmensilasia-do-156-tiskvkm>

Законодавча база

1. Закон України ["Про протимінну діяльність в Україні"](#)
2. Постанова Кабінету Міністрів №1020 від 29 вересня 2021 року ["Деякі питання призначення і виплати одноразової компенсації та щорічної допомоги, передбачених Законом України "Про протимінну діяльність в Україні"](#)
3. Постанова Кабінету Міністрів №306 від 25 квітня 2018 року: ["Деякі питання встановлення зв'язку інвалідності з пораненнями чи іншими ушкодженнями здоров'я"](#)
4. Закон України ["Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту"](#)
5. Закон України ["Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні"](#)
6. Міжнародний стандарт протимінної діяльності [МСПМД \(IMAS\) 13.10 "Допомога жертвам"](#)

Відповідальні органи

Бюджетні асигнування, пов'язані із захистом постраждалих від ВП, розподіляються між чотирма міністерствами. Кожне з чотирьох міністерств відповідає за різні сфери допомоги постраждалим від вибухонебезпечних предметів. Так, Міністерство економіки відповідає за гуманітарне розмінування територій, що має важливе значення для забезпечення безпеки населення. Міністерство охорони здоров'я відповідає за реформування доступності у сфері охорони здоров'я, зокрема, для постраждалих від ВП. Міністерство соціального захисту та Міністерство у справах ветеранів очолюють різні програми соціального захисту постраждалих від ВП, включно з фінансовою підтримкою людей з інвалідністю, внаслідок дії ВП, та людей з інвалідністю, які постраждали внаслідок війни, відповідно.

Органи місцевого самоврядування також мають широкі можливості для запровадження соціальної допомоги постраждалим від ВП в межах виділеного їм бюджету. Водночас створення програм соціального захисту на місцевому рівні залежить від рішення місцевої адміністрації. Хоча на рівні громад існують різні види фінансової допомоги або послуг для людей з інвалідністю, спеціальних програм для постраждалих від ВП наразі немає, окрім тієї, що надається Мінсоцполітики на національному рівні.

Соціальна допомога людям, постраждалим від ВП

Статус інвалідності⁶ є центральним елементом у доступі до допомоги людям, постраждалим від ВП. Постраждалим від ВП, які отримали поранення, але повністю одужали, не передбачена фінансова допомога. Хоча медична реабілітаційна допомога надається безкоштовно, все ж існують деякі неминучі супутні витрати, наприклад, транспортні послуги, які можуть слугувати бар'єром у доступі до послуг. Саме тому фінансова підтримка постраждалих від ВП під час лікування та реабілітаційного періоду має бути покращена.

У листопаді 2024 року Уряд розпочав системну реформу соціального страхування. Реформа соціального страхування є частиною комплексної реформи системи соціального захисту та медико-соціальної експертизи.

⁶ Існує три групи інвалідності для дорослих. До групи I належать люди з найтяжчими захворюваннями, які не здатні до самообслуговування і потребують постійного стороннього нагляду, догляду або допомоги. До II групи належать особи зі стійкими, важкими функціональними порушеннями, але здатні до самообслуговування. До III групи належать особи зі стійкими функціональними розладами, але працездатні, які потребують соціальної допомоги та захисту.

Вона спрямована на заміну старої, неефективної та забюрократизованої системи на прозору, зрозумілу та справедливу. В рамках реформи соціального страхування Мінсоцполітики працюватиме над впровадженням наступних змін:

- Соціальний супровід людини розпочнеться, як тільки мультидисциплінарна команда в лікарні виявить потребу людини в додатковій підтримці (соціальній, фінансовій, адаптації на робочому місці тощо), замість нинішньої процедури, яка відкриває доступ до різних видів допомоги лише після отримання офіційного статусу людини з інвалідністю.
- Період реабілітації може бути продовжений до одного року (раніше він міг становити до 4 місяців). Протягом цього часу держава надаватиме людям всю необхідну підтримку, в тому числі фінансову.
- Після лікування та реабілітації буде проведена професійна експертиза. Наразі статус інвалідності тісно пов'язаний з працездатністю. Реформа у цій сфері розглядатиме статус інвалідності та працездатність окремо.

Очікується, що реформа ще більше змінить існуючу систему медико-соціальної експертизи, і є предметом подальшого аналізу в окремому документі.⁷

Водночас, права та пільги, раніше встановлені законодавством України, не можуть бути скасовані без їх еквівалентної заміни. Тому в цьому правовому бюлетені проаналізовано поточний рівень пільг.

Наразі існує лише дві програми фінансової допомоги, спеціально створені для підтримки постраждалих від вибухонебезпечних предметів:

- Одноразова компенсація та щорічна допомога на оздоровлення для людей та дітей з інвалідністю внаслідок дії вибухонебезпечних предметів;
- Одноразова компенсація особам з інвалідністю внаслідок війни.

	Тип	Особи, які мають право на участь	Територіальність	Необхідні документи	Допомога
Допомога людям та дітям з інвалідністю, внаслідок дії вибухонебезпечних предметів	Разова виплата	Люди та діти з інвалідністю, внаслідок дії вибухонебезпечних предметів	Територія України ⁸	Довідка про групу та причину інвалідності; Довідка з Єдиного реєстру досудових розслідувань	I група (та діти інвалідністю групи А) — 11 805 грн; II група (та діти з інвалідністю) — 9 444 грн; Група III — 7 083 грн
Допомога на оздоровлення для людей та дітей з інвалідністю,	Щорічна допомога	Люди та діти з інвалідністю, внаслідок дії	Територія України ⁹	Довідка про групу та причину інвалідності	I, II групи (та діти з інвалідністю) — 945 грн Група III — 827 грн

⁷ Указ Президента України № 732/2024 "Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 22 жовтня 2024 року "Про протидію корупційним та іншим правопорушенням під час встановлення інвалідності посадових осіб", посилання: <https://www.president.gov.ua/documents/7322024-52569>

⁸ Окрім зони активних бойових дій та окупованих територій, згідно переліку: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1668-22#Text>

⁹ Окрім зони активних бойових дій та окупованих територій, згідно переліку: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1668-22#Text>

внаслідок дії вибухонебезпечних предметів		вибухонебезпечних предметів			
Допомога людям з інвалідністю внаслідок війни	Разова виплата	Люди з інвалідністю внаслідок війни	Територія здійснення заходів, необхідних для забезпечення оборони України та захисту населення	Довідка про групу та причину інвалідності; Довідка з Єдиного реєстру досудових розслідувань; Рішення Міжвідомчої комісії	Група I — 1 211 200 грн; Група II — 908 400 грн; Група III — 757 000 грн

На додаток до грошової допомоги, існують різні соціальні послуги та пільги, на які люди мають право завдяки своєму статусу, тобто:

- Постраждалі від вибухонебезпечних предметів можуть отримати безкоштовну психологічну та медичну реабілітацію; пріоритетний доступ до дошкільної освіти для постраждалих дітей тощо.
- Люди з інвалідністю внаслідок війни можуть отримувати безкоштовні ліки за рецептами лікарів; 75% знижку на житлово-комунальні послуги; безкоштовний проїзд усіма видами громадського транспорту; щорічний медичний огляд та диспансеризацію; використання чергової щорічної відпустки у зручний для них час; першочергове забезпечення житлом тощо.

Існують також програми соціальної допомоги впродовж життєвого циклу, на які люди з інвалідністю мають право незалежно від причини інвалідності (загальне захворювання, ВП або війна):

- Державна соціальна допомога людям з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю віком до 18 років (далі — державна соціальна допомога);
- Надбавки на догляд за людьми з інвалідністю з дитинства або дітьми з інвалідністю віком до 18 років (далі — надбавка на догляд);
- Державна соціальна допомога людям, які не мають права на пенсію, та людям з інвалідністю;
- Державна соціальна допомога на догляд;
- Пенсія по інвалідності.

Назва програми	Передумови	Тривалість	Допомога
Державна соціальна допомога людям з інвалідністю з дитинства або дітям з інвалідністю	Статус інвалідності	Призначається на період непрацездатності	Група I — 2 361 грн; ¹⁰ Група II — 1 889 грн; ¹¹ III група — 1 417 грн; ¹² дітям з інвалідністю — 1 653 грн. ¹³

¹⁰ 100% прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність станом на 1 січня 2024 року.

¹¹ 80% прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність станом на 1 січня 2024 року.

¹² 60% прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність станом на 1 січня 2024 року.

¹³ 70% прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність станом на 1 січня 2024 року.

Надбавки на догляд за людьми з інвалідністю з дитинства або дітьми з інвалідністю	Інвалідність з дитинства або діти з інвалідністю	Призначається на період виплати державної соціальної допомоги людям з інвалідністю з дитинства або дітям з інвалідністю	Група I (підгрупа A) — 4 722 грн; ¹⁴ Група I (підгрупа B) — 2 361 грн; ¹⁵ II або III група, яка потребує постійного стороннього догляду — 1 771 грн; ¹⁶ дітям з інвалідністю віком до 6 років, підгрупа A — 5 126 грн; ¹⁷ дітям з інвалідністю віком до 6 років — 1 282 грн; ¹⁸ діти з інвалідністю віком від 6 до 18 років, підгрупа A — 6 392 грн; ¹⁹ дітям з інвалідністю віком від 6 до 18 років — 1 598 грн. ²⁰
Соціальна допомога людям, які не мають права на пенсію, та людям з інвалідністю	Малозабезпечені; Вік; Статус людини з інвалідністю	Призначається на період непрацездатності	Група I — 2 361 грн; ²¹ Група II — 1 889 грн; ²² Група III — 1 417 грн. ²³
Державна соціальна допомога на догляд	Малозабезпечені; Вік; Статус людини з інвалідністю; Одержувач пенсії	Призначається на період непрацездатності	Одинокі малозабезпечені особи, які потребують постійного стороннього догляду та отримують пенсію за віком або по інвалідності — 355 грн ²⁴ малозабезпечені особи з інвалідністю I групи, які отримують пенсію за віком або по інвалідності: Підгрупа A — 709 грн ²⁵ Підгрупа B — 355 грн ²⁶ одиноким особам, які досягли 80-річного віку, потребують постійного стороннього догляду та отримують пенсію — 945 грн ²⁷
Пенсія по інвалідності	Вік; Досвід роботи; Статус людини з інвалідністю	Тривалість життя	Мінімальний розмір пенсії: Група III — 1 181 грн; ²⁸ Група II — 2 361 грн; ²⁹ Група I — 4 722 грн. ³⁰

Крім того, постраждали від ВП також мають право на різні програми соціальної допомоги, такі як допомога малозабезпеченим сім'ям, яка надається сім'ям з доходом нижче відповідного прожиткового мінімуму,

¹⁴ 200% прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність станом на 1 січня 2024 року.

¹⁵ 100% прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність станом на 1 січня 2024 року.

¹⁶ 75% прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність станом на 1 січня 2024 року.

¹⁷ 200% прожиткового мінімуму для дітей віком до 6 років.

¹⁸ 50% прожиткового мінімуму для дітей віком до 6 років.

¹⁹ 200% прожиткового мінімуму для дітей віком від 6 до 18 років.

²⁰ 50% прожиткового мінімуму для дітей віком від 6 до 18 років.

²¹ 100% прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність станом на 1 січня 2024 року.

²² 80% прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність станом на 1 січня 2024 року.

²³ 60% прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність станом на 1 січня 2024 року.

²⁴ 15% прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність.

²⁵ 30% прожиткового мінімуму для осіб, втратили працездатність.

²⁶ 15% прожиткового мінімуму для осіб, втратили працездатність.

²⁷ 40% прожиткового мінімуму для осіб, втратили працездатність.

²⁸ 50% від мінімальної пенсії за віком.

²⁹ 100% мінімальної пенсії за віком.

³⁰ 200% мінімальної пенсії за віком.

житлово-комунальні субсидії, які надаються домогосподарствам, чий дохід не дозволяє сплачувати комунальні послуги в повному обсязі. Одноразова та щорічна допомога не враховуються при розрахунку середньомісячного доходу домогосподарства, до уваги беруться лише щомісячні платежі.

Реабілітація та адаптація

Уряд України безоплатно забезпечує людей з інвалідністю та дітей з інвалідністю допоміжними засобами реабілітації (технічними та іншими засобами реабілітації), а також надає людям грошову компенсацію вартості самостійно придбаних засобів реабілітації.

Забезпечення засобами реабілітації, а також їх технічне обслуговування здійснюється на підставі відповідного рішення медико-соціальної експертизи, лікарсько-консультативних комісій. З січня по жовтень 2024 року держава забезпечила протезно-ортопедичними виробами близько 10 000 осіб, які отримали майже 16 000 протезних виробів³¹. У Державному бюджеті України на 2024 рік на забезпечення громадян допоміжними засобами реабілітації передбачено понад 4,5 млрд грн.

Особам, які отримали засоби реабілітації безоплатно за рахунок коштів місцевого бюджету, благодійної або гуманітарної допомоги, відповідні засоби за рахунок коштів державного бюджету не забезпечуються до закінчення строку їх експлуатації. Але така особа має право на отримання послуг з гарантійного та післягарантійного ремонту засобів реабілітації, надання реабілітаційних послуг протягом строку експлуатації таких засобів.

Час очікування на отримання протезів

Сюди входить виготовлення індивідуальних засобів реабілітації:

- Протези верхніх та нижніх кінцівок, шарнірні ортези на верхні та нижні кінцівки, ортези на хребет, корсети та ортопедичне взуття — до 20 робочих днів;
- Протезно-ортопедичні вироби — до 10 робочих днів;
- Протези та ортези при первинному протезуванні та ортезуванні, а також протези та ортези з підвищеною функціональністю — до 35 робочих днів.

Строк виготовлення індивідуального засобу реабілітації обчислюється з дати укладення договору між Фондом та компанією-виробником і включає час безпосереднього виготовлення, без урахування часу, необхідного для примірки, та часу, протягом якого особа не з'явилася для примірки.

Зверніть увагу: для постраждалих від ВП не передбачено пріоритетності в черзі на отримання протезів.

Обслуговування протезів

Постраждалі від ВП, які ростуть, в тому числі втрачають або набирають вагу (особливо діти, які ростуть), потребують подальшого обслуговування протезів. Однією з найбільш типових потреб є регулювання розміру протезної гільзи. Таке обслуговування повністю покривається за рахунок державного бюджету.

³¹ За даними, наданими Міністерством соціальної політики на прес-конференції, посилання: <https://www.youtube.com/live/J8bVWJoqiEA>

У жовтні 2024 року Кабінет Міністрів додатково спростив процедуру такого обслуговування. Згідно зі спрощеною процедурою, якщо вартість заміни протезної гільзи не перевищує 15% від максимальної вартості протеза³², така заміна здійснюється на підставі рішення підприємства, що забезпечує заміну³³. Жодних додаткових документів від медико-соціальної експертної комісії або військово-лікарської комісії надавати не потрібно. Прийняті зміни дозволять значно пришвидшити процес отримання нової протезної гільзи.

Щорічна допомога на оздоровлення

Як було проаналізовано вище, люди та діти з інвалідністю внаслідок дії вибухонебезпечних предметів мають право на щорічну допомогу на оздоровлення: для людей з інвалідністю I або II групи, дітей з інвалідністю — 40% прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність, а для осіб з інвалідністю III групи — 35% прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність.

Забезпечення санаторно-курортними путівками³⁴ є альтернативою, яка гарантується державним або місцевим бюджетом для деяких категорій осіб, у тому числі людей з інвалідністю та людей з інвалідністю внаслідок війни. Допомога на оздоровлення виплачується лише у разі, якщо особа не отримала протягом поточного року безоплатну санаторно-курортну путівку або грошову компенсацію замість санаторно-курортної путівки за рахунок коштів державного чи місцевих бюджетів:

- Люди з інвалідністю (незалежно від причини інвалідності) забезпечуються путівками на 18-21 календарний день у порядку черги. Фінансування путівок здійснюється за рахунок коштів державного бюджету.
- Люди з інвалідністю внаслідок війни забезпечуються путівками терміном на 18-21 календарний день позачергово. Фінансування путівок здійснюється за рахунок коштів місцевих бюджетів.

Міністерство соціальної політики відповідає за встановлення щорічної максимальної вартості путівки (як загальної суми, так і за день), яка може бути надана різним категоріям осіб:

Дані на 2023 ³⁵	Загальна сума	Сума за один день
Людям з інвалідністю з наслідками травм і захворюванням хребта та спинного мозку	34 755 грн	993 грн
Людям з інвалідністю інших категорій	11 484 грн	638 грн
Громадянам, які супроводжують людей з інвалідністю I групи	9 612 грн	534 грн

³² Максимальна вартість протеза встановлюється Міністерством соціальної політики.

³³ Наразі в різних регіонах України функціонує 103 підприємства, які надають засоби реабілітації та послуги з ремонту за рахунок коштів державного бюджету, посилання: <https://www.msp.gov.ua/news/23352.html>.

³⁴ Постанова Кабінету Міністрів №187 від 22 лютого 2006 року, посилання: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/187-2006-%D0%BF#n11>

³⁵ Information for 2024 and 2025 is not available.

Примітка: Якщо особа має право на допомогу на оздоровлення людям, постраждалим внаслідок ВП, та санаторно-курортну путівку (або відповідну компенсацію), надається лише один вид допомоги за вибором особи, яка має на це право.

Надання соціальних послуг

Чинне законодавство визначає, що отримувачами соціальних послуг є люди/сім'ї, які належать до вразливих груп населення та/або перебувають у складних життєвих обставинах. Відповідно до цього визначення, постраждалі від ВП не мають безпосереднього доступу до будь-яких соціальних послуг, якщо тільки вони не мають додаткової вразливості, наприклад, малозабезпеченість, інвалідність тощо. Люди з інвалідністю внаслідок дії ВП мають доступ до соціальних послуг на загальних підставах.

30 жовтня 2024 року Програма розвитку Організації Об'єднаних Націй (ПРООН) в Україні ініціювала розробку Національного плану дій з надання допомоги постраждалим від ВП. Завдання робочої групи — розробити та впровадити сталий та ефективний план, спрямований на задоволення потреб постраждалих, включаючи медичну та психологічну допомогу, а також соціально-економічну реабілітацію.

Наразі існує можливість доступу до психосоціальної підтримки в рамках надання соціальних послуг. Але необхідно забезпечити надання постійного консультування та психологічної підтримки постраждалим від ВП за потребою та в рамках загальної реабілітації для кожної жертви. Це особливо важливо для дітей, постраждалих від ВП, які повинні регулярно проходити обстеження протягом усього періоду реабілітації, та їхніх сімей.

Трудові відносини

Уряд підтримує трудову реінтеграцію людей з інвалідністю через різні програми державної підтримки. Одна з таких програм спрямована на заохочення юридичних осіб до працевлаштування людей з інвалідністю шляхом надання грошової компенсації витрат, понесених на забезпечення доступності робочих місць для працюючих людей з інвалідністю.

Компенсація виплачується за фактично понесені витрати і не перевищує:

- Для людей з інвалідністю I групи — 15-кратний розмір мінімальної заробітної плати;³⁶
- Для людей з інвалідністю II групи — 10-кратний розмір мінімальної заробітної плати.

Іншим механізмом, спрямованим на працевлаштування людей з інвалідністю, є квота в розмірі 4% від середньооблікової чисельності штатних працівників облікового складу за рік, і 1 посада, якщо на підприємстві працює від 8 до 25 людей. У разі невиконання квоти штраф становить середньорічну заробітну плату за одне незаповнене робоче місце для людей з інвалідністю (зменшену вдвічі, якщо на підприємстві працює менше 25 людей).

³⁶ Мінімальна заробітна плата становить 8 000 грн з 1 січня 2024 року

Статус дитини, яка постраждала внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів

Право на отримання статусу дитини, яка постраждала внаслідок воєнних дій чи збройних конфліктів, мають діти, а також люди, які на момент воєнних дій чи збройних конфліктів не досягли 18-річного віку, та внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів отримали поранення, контузію чи каліцтво.

Чинне законодавство у цій сфері все ще потребує подальшого розвитку та уточнень. Існує шість критеріїв для отримання статусу. Деякі з критеріїв (наприклад, психологічна травма) пояснені краще, ніж інші (наприклад, тілесні ушкодження). Це може створювати додаткові бар'єри в отриманні статусу для дітей, які постраждали внаслідок воєнних дій чи збройних конфліктів, в тому числі від нещасних випадків, пов'язаних з вибухонебезпечними предметами.

Наразі законодавством не передбачено жодних пільг чи допомоги для дітей, які постраждали внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів. Існує можливість для органів місцевого самоврядування запроваджувати пільги на місцевому рівні, але це є відповідальністю кожної територіальної громади. Встановлення соціальних пільг для дітей, які постраждали внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів, може стати предметом подальших адвокаційних ініціатив як на національному, так і на місцевому рівнях.

Допомога сім'ям загиблих внаслідок дії ВП

Чинне законодавство України не передбачає жодної фінансової компенсації за загибель людей або дітей внаслідок дії ВП.

Єдина програма соціальної підтримки передбачає можливість отримання допомоги на поховання. Допомога на поховання надається у разі смерті:

- пенсіонера, у розмірі двох місячних пенсій померлої особи;
- особи з інвалідністю, яка отримувала допомогу особам, які не мають права на пенсію, у розмірі двох місячних соціальних виплат, встановлених на день смерті отримувача.

Рекомендації

Продовжувати розробляти ефективні програми соціального захисту на місцевому рівні, враховуючи оцінку потреб людей в окремих громадах. Особливо важливо забезпечити доступ до соціальних послуг постраждалим від ВП, які не мають статусу інвалідності. Для цього необхідно розмежувати статус постраждалих від ВП та статус інвалідності.

Виступати за надання фінансової підтримки, спрямованої на покриття транспортних послуг постраждалим від ВП, які змушені здійснювати повторні поїздки на далекі відстані з метою лікування та реабілітації.

Розглянути можливість подальшої розробки державної стратегії психологічної та психосоціальної підтримки постраждалих від ВП з урахуванням Національної стратегії протимінної діяльності на період до 2033 року. Запровадити обов'язкову оцінку психосоціального стану та подальшу психологічну підтримку дітей, постраждалих від ВП, за потребою та в рамках загальної реабілітації для кожної постраждалої дитини та сім'ї.

Розробити спрощену процедуру отримання статусу дитини, яка постраждала внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів в контексті завданих фізичних ушкоджень (Постанова КМУ №268 від 5 квітня 2017 року).

Цей правовий бюлетень розроблений за проектом, що фінансується в рамках цивільного захисту та гуманітарної допомоги Європейського Союзу.

Деякі терміни, що використовуються у цьому документі, взяті із законопроектів або чинного законодавства. Відповідальність за зміст бюлетеня несуть виключно автори. Погляди, висловлені в цьому документі, жодним чином не повинні сприйматися як відображення офіційної позиції Європейського Союзу чи Данської ради у справах біженців (DRC). Ні Європейська комісія, ні DRC не несуть відповідальності за будь-яке використання інформації, що міститься в ньому.